

Конкретно настояще И митичната вечност в „ХАДЖИ Д

Публикувано от Simonsita на 02.02.2010, 18.59

КОНКРЕТНОТО НАСТОЯЩЕ И МИТИЧНАТА ВЕЧНОСТ В „ХАДЖИ ДИМИТЪР”

Стихотворението Христо Ботев - „Хаджи Димитър” разкрива идеята на поета да ни внуши безсмъртието на героя – паднал в бой за свобода. Това се внушава още в началото на баладата, като то е приповдигнато, сякаш да опровергае слуха за смъртта на героя „Жив е той, жив е!”, но след това приижда пояснението:

Лежи в кърви, лежи и пъшка
юнак с дълбока на гърди рана,
юнак във младост и сила мъжка.

Юнакът лежи на земята в предсмъртна агония. Времето е всякаш спряло, „слънцето спряно сърдито плаче” и неговите лъчи са изгарящи.

Както се лее песента на жътварката, така се лее и кръвта на юнака. Противопоставени са пространствата „горе” и „долу”. „Горе” на Балкана, е борецът за свобода, умиращ, но независим. „Долу” е робското поле. Жътвата обаче има и др. символичен смисъл – време е народът да пожъне плодовете на своя труд, а именно да извоюва свободата си:

Жътва е сега ... Пейте, робини,
тез тъжни песни! Грей и ти слънце
в таз робска земя! Ще да загине
тоя юнак ... Но млъкни, сърце!

Мъката на лир. говорител е огромна. Още един достоен син н родината умира. На сърцето е заповядано да не тъгува, защото смъртта е път към безсмъртието, прослава на героичното дело:

Тоз, който падне в бой за свобода.

той не умира ...

Свободата е вечна и непреходна, а смъртта е условна граница. Цялата природа пази спомена за героя, възпят не само в песните, но и увековечен чрез тях в историята. Ботев умело рисува зловеща картина, от която като чели всеки момент мистичните елементи ще излязат от страниците на произведението:

Денем му сянка пази орлица

и вълк му кротко раната ближе,

над него сокол, юнашка прица,

и тя се за брат, за юнак грижи!

Орлицата е соларен символ. Тя е възплъщение на образа на майка и закрилница. Подобно на майката, така и орлицата обсипва с грижи юнака. Дори вълкът, който е хищник, се грижи за юнака, признавайки силата му. Соколът, чиито полети символизират свободата, е „брат“ на лир. герой.

Читателят е въведен в друг свят – на вълшебното, тайнственото и загадъчното:

Настане вечер – месец изгрее,

Звезди обсипят сводът небесен;

Гора зашуми, вятър повее, -

Балканът пее хайдушка песен!